

Spojrzenie w lutowe niebo 2023

„Na Boże Narodzenie masz lutego widzenie”

Pamiętamy doskonale gwałtowne ocieplenie na te Święta, po wcześniejszych obfitych opadach śniegu. Zobaczmy czy to staropolskie przysłowie sprawdzi się, bowiem z wieloletnich obserwacji wiemy, że trzeba się jednak przygotować na lutowe kaprysy aury. Natomiast możemy nieco precyzyjniej coś powiedzieć o „pogodzie kosmicznej”, czyli co nas czeka w tym miesiącu na firmamencie niebieskim. Z drugiej jednak strony, od samego tytułu „lutowe niebo” każdemu robi się zimno, a przysłowiowe ciarki przechodzą po plecach. W tym najchłodniejszym, a zarazem najkrótszym miesiącu roku w Małopolsce przybędzie dnia ponad półtorej godziny. Przyznacie Państwo, że brzmi to bardzo optymistycznie. **Słońce**, chociaż jeszcze nadal przebywa na południowej półkuli nieba, to mimo wszystko systematycznie pnie się po *ekliptyce* coraz wyżej i wyżej, przez co dnia nam znacząco przybywa. Zatem byle do astronomicznej *wiosny* czyli 20 marca.

Z początkiem tego miesiąca **Słońce** w Krakowie wschodzi o godz. 7.13, a zachodzi o 16.34, czyli dzień będzie trwał 9 godzin i 21 minut. Natomiast ostatniego lutego wschód **Słońca** nastąpi o godz. 6.25, a zachód o 17.20, zatem długość dnia wyniesie już 10 godzin i 55 minut. Dzień będzie zatem dłuższy od najkrótszego grudniowego dnia roku o 2 godz. i 50 minut. Ponadto w czwartek, 18 lutego **Słońce** wstępuje w znak *Ryb* wykazując w tym miesiącu znacznie podwyższoną aktywność magnetyczną w 25 cyklu. Dlatego trzeba się liczyć z możliwością pojawienia wielu dużych, aktywnych grup plam na jego tarczy lub też ze zjawiskiem nagłego wyrzutu plazmy w przestrzeń międzyplanetarną szczególnie zaś na początku i w ostatniej dekadzie lutego. Będzie zatem wtedy nasza gwiazda wdzięcznym obiektem obserwacyjnym.

Ciemne, bezksiężycowe noce dogodne do obserwacji astronomicznych wystąpią na przełomie drugiej i trzeciej dekady miesiąca. Kolejność faz **Księżyc** będzie następująca: pełnia 5 II o godz. 19.29, ostatnia kwadra 13 II o godz. 17.01, nów 20 II o godz. 08.06 i pierwsza kwadra 27 II o godz. 09.06. W apogeum (najdalej od **Ziemi**) znajdzie się **Księżyc** 4 II o godz. 10, a w perygeum (najbliżej **Ziemi**) będzie 19 II o godz. 10.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** będzie można dostrzec przez cały miesiąc o świcie, nisko na porannym niebie. Najlepsze warunki do jego obserwacji będą w pierwszym tygodniu lutego. **Wenus** jako *Gwiazda Wieczorna* zachodzi w godzinę po **Słońcu**, z trudem przebijając się swym blaskiem przez zorze wieczorne. Natomiast czerwony **Mars** goszczący w gwiazdozborze *Byka* 5 lutego zbliży się do *Aldebarana*, najjaśniejszej gwiazdy w tej konstelacji. Będzie przez cały miesiąc widoczny w pierwszej połowie nocy. **Jowisza** wraz z jego gromadką księżyców można obserwować na wieczornym niebie w gwiazdozborze *Wieloryba* na dobre dwie godziny po zachodzie **Słońca**. Natomiast już

z początkiem miesiąca **Saturn** skryje się w promieniach zachodzącego **Słońca**, by nam się pojawić na porannym niebie dopiero z początkiem marca. Warto też pamiętać, jak przystało nie tylko na miłośników astronomii, iż w niedzielę 19 lutego przypada 550 rocznica urodzin **Mikołaja Kopernika**. Z tej okazji zapraszam na specjalne czwartkowe (tym razem 16 II godz. 10, 11 i 12) pokazy uruchomienia wahadła Foucaulta połączone z prelekcją do kościoła św. Piotra i św. Pawła w Krakowie poświęcone jego osobie.

W tym miesiącu nie „przewiduje się” bogatych deszczy meteorów, chociaż 24 lutego przypada maksimum mało aktywnego roju promieniującego z okolicy „delty” w gwiazdozbiorze *Lwa*. **Księżyc** podążający wtedy do pierwszej kwadry będzie nam w tym czasie przeszkadzał w wieczornych obserwacjach. Jak z powyższego opisu nieba widać, luty, choć krótki, to będzie dość interesujący dla prawdziwych miłośników obserwacji nieba.

Dysponując zaś wolną chwilą zachęcam gorąco Państwa do wieczornych lub wczesnoporannych spacerów. Spójrzmy w niebo pamiętając jednocześnie o staropolskim przysłowiu:

"Gdy mróz w lutym ostro trzyma, tedy jest niedługa zima"